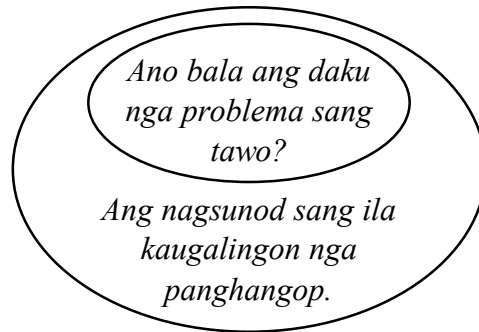

Maluwas Bala Kita, Kon Ugaling Sundon Ta Ang Kasugoan?

< Lucas 10:25-30 >

“Dayon may is ka manunudlo sang Kasugoan nga nagatindog sa pagdakupdakop kay Jesus paagi sa isa ka pamangkot, manunudlo, ano bala ang himoon ko agod maangkon ko ang kabuhi nga wala sing katapusan? Si Jesus nagsabat, ‘Ano bala ang ginasiling sang Kasulatan? Ano bala ang kahylogan sini sa imo?’ Ang tawo nagsabat, ‘Higugmaa ang Ginoo nga imo Dios sa bug-os mo nga tagipusoon, sa bug-os mo nga kalag, sa bug-os mo nga kusog, kag sa bug-os mo nga hunahona, kag ‘Higugma-a ang imo isigkatawo subong san gimo kaugalingon.’ Si Jesus, nagsabat, ‘Husto ang imo sabat. Himoa ini kag magkabuhi ka.’ Pero ang manunudlo sang Kasugoan buot magpakamatarong sang iya kaugalingo, gani ginpamangkot niya si Jesus, ‘sin-o bala ang akon isigkatawo?’ Si Jesu nagsabat, ‘May isa ka tawo nga nagdulhog pakadto sa Jesrico halin sa Jerusalem nga ginbanggaan sang mga buyong. Kinuha nila ang iya tanan nga pagkabutang pati ang iya bayu, ginbakol sia kag ginbayan nga daw patay na.’”

Lucas 10:28 *“Himoa ini kag magakabuhi ka.”*

Ang mga tawo nagakabuhi upod ssa mga madamo nga sayop nga mga panghangop. Kadali lang gid sa ila ang mapilasan sa in inga banda. Mga maalamon sila apang daw sa kadali lang gid sa ila matunto kag nagpabilin nga wala gid sing kahibalo sa ila pagkamalaut. Natawo kita nga wala gid naton aniquilala ang aton kinaugali. Ang Biblia nagabalikbalik nga nagasiling nga makasasala kita.

Ginauyonan man sang mga tawo ang sala nga yara sa ila. Ang tawo daw sa indi na makahimo sing maayo, sa amo man makasiling gid sila sa ila kaugalingon nga maayo na gid sila. Nagapabugal sila sa ila maayo nga paginawi kag magpakunokuno, bisan kon ang mga bibig nila nagasiling nga makasasala sila.

Wala gid sila sing nahibaluan kon may yara gid bala sing mayo sa ila ukon makahimo bala sing mayo, amo na nga ginadaya nila ang iban kag kon kis-a pati ang ila kaugalingon gindaya man. “Ah, indi man gid kita labi gid ka makasasala. May yara p aman guro sing mayo sulod sa aton.”

Sa amo man, nagatulok sila sa iban kag magasiling, “Sus, tani indi gid niya dapat himoon ina. Mas maayo tani indi nalang niya himoon kadto. Mas mayo nalang tani sa iya kon ginhambal nalang siya subong sini. Kon sa akon lang mas

maayo nga magsangyaw nalang siya sang ebanghelyo kay sa mag amo nalang siya sina. Nauna pa siya natubos kay sa akon, kuntani magabuhat siya sing kinabatasan sang mga naluwas. Bag-o lang gid ako akon nga naluwas, apang kon malawig lang gid ang akon nahibaluan, mas maayo pa gid ako kay sa iya.”

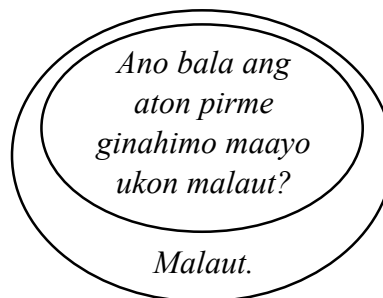
Sila ang nagapilas sang ila tagipusoon sang mahait nga kutsilyo sa tion mabatyagan nila nga ginasakit. “Hulat lang bala anay. Makita mo lang gid ina indi na ako pareho sa imo. Subong nagaisip ka nga nakauna ka sa akon, paghulat lang gid. Ang Biblia nagasiling ang nauna mangin maulihi naman. Amo ini ang ginasing para sa akon. Hulat lang kay pakita ko gid ini sa imo.” Ang mga tawo ang nagadaya sang ila kaugalingon.

Bisan tuod nga nakasabat sia, kon ugaling siya naman ang nahambalan subong sadto amo lang seguro ang matabo maghukom sia. Kon sia nga nagatindog sa pulpito magkudog sia bangod sang iya bayu nga ginsuot. Kon pamangkuton naton ang iban mga tawo kon maayo bala ang ila mga paginawi, madamo gid ang magasiling nga indi gid maayo ang ila ginahimo. Apang sa ila tagipusoon, sang ila mga dila kong sila ang magasiling maayo ang ila ginhimo. Amo na, tubtob sang ila kamatayon tilawan gid nila ang magakabuhi sa kinaugali nga pagkabalaan.

Ginaisip gid nila nga may yara pa gid sing maayo sulod sang ila tagipusoon, kag makahimo pa sila sing maayo nga butang. Ginapati gid nila nga ang ila mga kaugalingon nga maayo. Indi na nila isipon kon ano na kadugay na nila nanginrelihiyoso, kapin pa sadtong mga nagapangabudlay sa hilikuton sang Dios sa dugay na nga panahon, magaisip gid man sila, ‘Mahimo nakon ang bagay ngato kay para sa Ginoo.’

Apang kon ang Ginoo yara sa gwa sa aton nga kabuhi, makahimo bala kita sing maayo? May yara pa bala sing pagkamaayo ang katawhan? Mabuhi bala kita sa aton nga

kinaugalingon nga buhat? Ang mga tawo wala n asila sing sarang mahimo sa pagbuhat sing maayo. Kon ugaling tilawan gid man nila ang magkabuhi paagi sa kinaugalingon makasala sila. Ang iban pagkatapos nila magtuo kay Jesus isikway nalang sa higad ang natun-an kag tilawan ang kinaugalingon nga buhat agod manginmaayo nga tawo. Wala gid sing kaayohan ang sulod sang aton tagipusoon puro malain, pati man gani ang aton mga paginawi. Sa aton kaugalingon (bisan man gani ang mga naluwas na) makasal gid man liwat. Amo ini ang matuod nga larawan nga yara pa kita sa kaunodan.

Sa aton mga alawiton, ‘Dayegon ta ang ngalan ni Jesus,’ may yara man sing alawiton nga subong sini, “*♪Kon wala si Jesus mapirde kita. Wala kita sing mahimo daw sakayan sa dagat nga nagalayag nga wala sing timon♪*” Kon wala gid si Jesus makasala lamang kita bangod kay malain kita nga mga tawo. Makahimo lamang kita sing matarong kon kita gintubos na.

Si Apostol Pablo nagasiling, “*Kay wala ko ginahimo ang mayo nga luyag ko himuon, kundi ginahimo ang malaut nga indi ko luyag himoo.*” (Roma 7:19). Kon ang isa ka tawo yara na si Jesus, daw saw ala lang, wala niya ginakilala ang kaugalingon nga makahimo sing mayo para sa Dios. Bisan man kon tilawan sang tawo ang manginmaayo mas manginmalaut pa gid sia.

Bisan gani si Haring David may yara man sini nga kinabatasan. Sadto nga panahon sang malinong pa kag mauswagon ang iya banwa, isa ina ka gab-I nagsaka sia sa atop sang palasyo agod magadayandayan. Didto nakita nia ang larawan sang tintasyon nga nagatulod sa iya sa pag-ibog. Ano bala ang natabo sa iya sang nalipatan niya ang Ginoo? Nangin malaut na sia. Nakasala sia sa pagpangin-babayi kay Batseba kag ginapatay si Urias, ang bana sini, apang wala niya nakita ang malaut sa iya kaugalingon. Apang gintakpan kuntani ang amo nga sala.

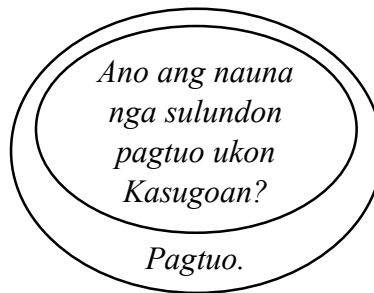
Isa ka adlaw sina, si Propeta Natan nagkadto kay David kag ginsugiran niya ini sang isa ka sugilanon, *“May duha ka tawo nga nga nagapuyo sa isa ka banwa; ang isa manggaranon ka gang isa imol. Ang manggaranon may madamo nga baka kag mga karnero, santang ang imol may isa lang ka kordero. Isa ka adlaw, may bisita nga nag-abot sa balay sang manggaranon. Ang manggaranon nga tawo indi luyag nga magi haw sa iya bisita; sa baylo ang cordero sang imol nga tawo amo ang ginkuha kag ginluto ini para sa iya visita”* (2 Samuel 12:1-4).

Si David nagsiling, *“ginsumpa k osa buhi nga Ginoo nga ang tawo nga naghimo sina dapat patyon!”* Indi gid matupngan ang kaakig ni David nga nagsiling, *“Sa pagkadamo sa iya mga sapat’ makaihaw tani sia bisan isa lang sini. Apang ang cordero pa gid sang imol ang ginkuha agod ipakaon sa iya nga visita. Patyon gid sia!”* Kag si Natan nagsabat sa iya, *“Ikaw ang amo nga tawo.”* Kon indi kita magasunod kay Jesus kag magakabuhi upod sa iya, bisan kon natawo na kita liwat makabuhat pa gid kita subong nga kamalaut.

Ang tanan katawhan, bisan gani ang mga nagmatutom, malaglag kag makahimo kita sing malain kon wala si Jesu. Amo nga dapat kita magapasalamat subong kay ginluwas na

kita ni Jesus, bisan kon malaut kita. “*♪Makapahulay ako sa landaong sang Krus♪*” Ang aton tagipusoon makapahulay lamang dira sa landing sa pagtubos ni Jesu-Cristo, apang kon ugaling maggwa kita sa ina nga landing ka gang kinaugalingon naton ang sundon, indi gid kita makapahulay sa paghimo sang sala.

**Sa Wala Pa Ang Kasugoan
May Yara na Sing Pagkamatarong Paagi
Sa Pagtuo Ang Ginhatag Sa Dios**

Si Apostol Pablo nagasling, nga ang Dios naghatag sa aton sing pagkamatarong sa pagtuo. Ginhatag niya ini sanday Adan kag Eba, Cain kag Abel, Set kag Enok, Noe, Abraham, Isaac kag kay Jacob kag s adose nga anak sini. Bisan kon wala pa ang Kasugoan, sila nahimo na mga matarong sa atubangan sa Dios paagi sa pagkamatarong nga halin sa pagtuo sa iya nga Pulong. Sila ginbugayan sini kag ginpapahulay paagi sa pagtuo nila sang Pulong sa Dios.

Sang nagligad na ang lawig nga panahon ang mga kaliwatan ni Jacob nagabakod sil asa Ehipto isip mga ulipon sing 400 katuigan bangod kay Josue. Kag, ang Dos ang nagpaggwa sa ila paagi kay Moises pakadto sa duta sa Canaan. Sa amo man, sulod sang 400 katuigan sila napintasan, ang

pagkamatarong sa pagtuo ila na gid nalipatan.

Ang Dios amo ang nagpatabok sa ila sa Mapula nga Dagat paagi sang mga milagro kag gindala sil asa desierto. Sang nakaabot n asila sa desierto sang Sin ginhatagan sila sa Dios sing Kasugoan, ang Pulo ka Sugo kag ang 613 ka mga pagsulondan. Ang Dios nagasiling, *“Ako ang Ginoo nga inyong Dios, and Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ang Dios ni Jacob. Pataklada si Moises sa bukid sang Sinai, kag ihatag k o sa inyo ang Kasugoan.”* Kag, ginhatagan niya ang Israel sang Kasugoan.

Ginhatagan sila sang Dios sing Kasugoan agod *“Pagpakilala sa tawo nga sia nakasala”* (Roma 3:20). In inga pagpahayag sa mga luyag kag sa mga ginaindian sang Dios kamatuoran in isa iya nga pagkamatarong kag pagkabalaan.

Ang tanan katawhan sa Israel nangingulipon sa Ehipto sing 400 ka tuig antis sila nakatabok sa Mapula nga Dagat. Wala gid bisan isa sa ila ang nakakilala sa Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, kag ang Dios ni Jacob. Wala gid sila nakakilala sa iya.

Sa ila pagpabakod didto sa Ehipto sulod sang 400 ka tuig, isip mga ulipon nalipan na gid nila ang pagkamatarong sang Dios. Si Jacob kag si Jose amo ang ila mga punopuno, apang napatay n asila. Daw may yara lang sing sayop si Jose bangod wala niya gintudlo ang pagtuo sa iya mga anak sanday Manaseh kag Epraim.

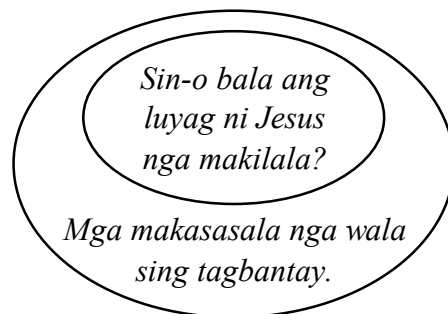
Kon amo, dapat pa gal inga pangitaon naman nila ang Dios agod makilala nila kag ang iya pagkamatarong nga nalipatan na nila. Isissid gid naton sa aton isip nga ang Dios amo ang naghatag sa ila sing pagkamatarong paagi sa pagtuo kag antis pa ang Kasugoan, san gila na in inga nalipatan. Ginhatagan niya sila sing Kasugoan agod magbalik sil asa iya.

Agod masalba ang Israel kag mangin katapo sa katawhan sang Dios, sia nagsugo sa ila sa pagpatuli.

Ang katarungan sini ang Dios ang nagtawag sa ila agod ipakilala ang iya kaugalingon paagi sa paghatag sang Kasugoan kag ikaduha agod makilala nila nga sila makasasala sa iya atubangan. Ang luyag sang Dios nga magpalapit sil asa iya kag manginkatapo sa iya katawhan paagi sa pagdulot sing buhi nga ihalad nga ginpaobra sang Dios sa ila.

Ang katawhan sang Israel naluwas paagi sa pagdulot sang buhi nga halad nga pagsulondan nga may pagtuo nga amo ang Manluluwas nga paalabuton. Apang ang pagsulondan sa pagdulot sang buhi nga halad may yara ini sing katubtuban. Usisaon ta kon san-o ini matapos.

Ang Lucas 10:25, ang isa ka manunudlo sa Kasugoan nga nagasulay kay Jesus ang ginahisgotan diri. Ang manunudlo sang Kasugoan isa ka Fariseo. Ang Fariseo amo ang labi gid ka maid-id sa pagkabuhi sa pagtilaw nga masunod ang Kasugoan sang Dios. Sila mag ang nagapangapin sa ila nga banwa kag sila maid-id sa pagkabuhi sa Kasugoan sang Dios. Kag, may yara man sing mga Patriota, nga nagahimo sing mga paglapas agod makuha nila ang tinutuyo, ang kagawasan sang Israel sa Roma.

Madamo gid man mga relihiyoso subong sini ang tinutuyo. Magapanguna sila sing mga hilikuton sa katilingban nga magadala sang mensahe 'luwason ang mga linupigon sa aton kapungsoran.' Sila nagatuo nga ang pagkari ni Jesus agod

pagluwas sa mga linupig kag mga imol. Amo, ang iban matapos magtuon sa Pulong sa Dios sa mga seminario, magasulod naman sa hilikuton sang pulitika, kay ang tintuyo ang pagpagwa sa mga linupigan sa kon diin nga katilingban.

Sila ang nagapilit, “Magakabuhi gid kita nga balaan kag sa maluluy-on nga Kasugoan. Magakabuhi gid kita sa Kasugoan, kay amo ina ang Pulong sang Dios.” Apang wala gid nila naintindihan kon ano ang kahulogan sang Kasugoan. Ginakabuhi nila ang mga Pulong sang Kasugoan apang wala pa nila ginkilala langitnon nga tinutuyo sang Kasugoan.

Sa amo man, makahambal kita nga wala gid sing mga propeta, suluguon sang Dios sa Israel kapin 400 ka tuig antis pa si Jesu-Cristo nag-abot. Bangod sini, sila maga karnero nga wala sing tagbantay.

Wala sila sing Kasugoan ukon matuod nga punopuno. Ang Dios wala nagpakilala sang iya kaugalingon paagi sa mga magpakunokuno nga mga punopuno sa mga relihiyon. Ang ila banwa nagahoman sa ginharian sang Roma. Amo nga, si Jesus nagasiling sa mga katawhan nga nagsunod sa iya sa desierto nga indi niya sila pabay-an nga magapanaw nga gutom. Naluoy gid si Jesus sa mga katawhan nga wala sils sing tagbantay bangod kay madamo ang nagapigos sadto nga tinion.

Ang mga magtutudlo sa Kasugoan kag iban nga yara sing katungdanan amo lang ang may prebilibiyo; ang mga Fariseo nagasunod sa pagtulun-an sang Judaismo. Bugalon ini nga sahi sang mga tawo.

Ini nga manunudlo sa Kasugoan namangkot kay Jesus sa Lucas 10:25, “*Manunudlo, ano bala ang himuon ko agod maangkon ko ang kinabuhi nga sing katapusan?*” Daw ang pagkabig niya sang iya kaugalingon wala na sing makatupong sa iya sa katapo sang Israel. Kay in inga manunudlo sa Kasugoan (wala pa natubos) ginahanghakat si Jesus, nga

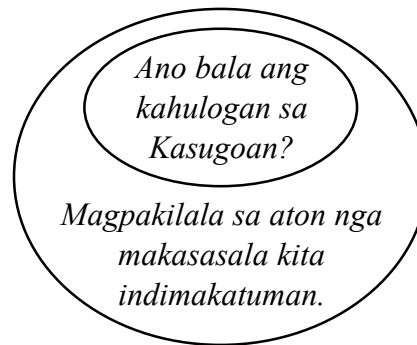
nagasiling, *“Ano bala ang himoon ko agod maangkon ko ang kinabuhi nga wala sing katapusan?”*

Ang manunudlo amo larawan sang aton mga kaugalingon. Ginpamangkot niya si Jesus, *“Manunudlo, ano bala ang himoon ko agod maangkon ko ang kinabuhi nga sing katapusan?”* Si Jesus nagsabat, *“Ano bala ang ginasiling sang Kasugoan? Ano bala ang kahulogan sin isa imo?”*

Kag sia nagsabat liwat, *“Higugmaa ang Ginoo nga imo Dios sa bug-os mo nga tagipusoon, sa bug-os mo nga kalag, sa bug-os mo kusog, kag sa bug-os mo nga hunahona, kag, higugmaa ang imo isigkatawo subong sa imo kugalingon.”*

Kag ginsabat sia ni Jesus, *“Husto ang ginsabat mo. Himoa ini kag magkabuhi ka.”*

Ginahangkat gid niya si Jesus apang wala pa niya ginkilala ang iya kaugalingon nga malaut, nagatumpok ang sala nga wala sing kaayohan. Amo nga ginpamangkot sia ni Jesus, *“Ano bala ang ginasiling sang Kasulatan? Ano bala ang kahulogan sini sa imo?”*

“Ano bala ang kahulogan sini sa imo?” Sa in inga pulong si Jesus nagapamangkot sa aton, sa imo kag sa aton tanan, kon ano ang kahulogan sang Kasugoan.

Subong man sa aton nga panahon, in inga manunudlo sa Kasugoan nagaisip gid nga ang Dios naghatag sa iya sing

Kasugoan agod amo ini ang patihon. Ang tawo nga nagsabat, *“Higugmaa ang Ginoo nga imo Dios sa bug-os mo nga tagipusoon, sa bug-os mo nga kalag, sa bug-os mo nga kusog, sa bug-os mo nga hunahona, kag, higugmaa ang imo isigkatawo subong sang imo kaugalingon.”*

Ang Kasugoan wala sing sayop. Ang Dios ang naghatag sa aton sing bug-os, Ang Dios nagasiling sa aton nga higugmaa ang Ginoo sa bug-os mo nga tagipusoon kag kalag, sa bug-os mo nga kusog kag hunahona kag higugmaa ang imo isigkatawo subong sang paghigugma mo sa imo kaugalingo. Husto gid nga higugmaon ta ang Dios sa bug-os nga tagipusoon kag kusog, apang ang ini nga balaan nga Sugo wala gid natuman.

“Ano bala ang kahulogan sini sa imo?” Buot silingon nga ang Kasugoan husto kag tuod, apang ano bala ang kahulogan sin isa imo? Ang manunudlo sa Kasugoan nagaisip nga ginhatagan sia sang Dios sing sugo agod tumanon. Sa amo man, ang Kasugoan sang Dios ginhatag sa aton agod makilala naton ang aton nga kakulangon paagi sa pagpaathag sing bug-os bug-os nga sayop. *“Ikaw nakasala. Nakapatay ikaw bisan kon wala ko na ginhambal sa imo. Ngaa gid indi ka magsunod sa akon?”*

Ang buhat sang kasugoan amo ang pagpaathag sang sala sa tagipusoon sang tawo. Lantawon ta in inga palaangiran. Mya yara ako nakita sing melón sa uma. Ang Dios nagasiling sa akon s Kasugoan, *“Indi mo pagkuhaon inang melón agod kaunon. Makahuluya kon himoon mo.”* Huo, Amay, *“Ang uma iya in isa iban tawo, gani, indi mo gid pagkuhaon.”* *“Huo Amay.”*

Sa tion gani nga may mabatyagan kita sing pulong nga indi pagkuhaon, may yara man kita sing mabatyagan nga daw may yara sing nagatulod sa aton nga kuhaon ini. Kon ang spring itulod mo paidalom kon imo naman ini nga buhian magbalik

ini pataas. Ang sala sang tawo kaangay sina nga paalanggiran.

Ang Dios nagasiling gid sa aton nga indi kita maghimo sing malain nga nga paginawi. Makahambal ang Dios subong sina bangod kay amo sia sina ka balaan, bug-os kag mahimo niya ini. Sa iban banda, kita indi gid mahimo nga indi makasala, kag indi gid makahimo sing mayo. Wala gid sing kaayohan ang yara sa sulod sang aton tagipusoon. Ang Kasugoan bug-os gid nga nagapanumdom sa aton nga ‘Indi’ Ngaa ayhan? Bangod ang tawo may yara sing hingabot ukon kaibog sa iya tagipusoon. Napuno kita sa nga buhat sang sala. Makasala kit asa pagpanginhilawas bangod kay may yara kita sin inga kaibog sa aton tagipusoon.

Basahon ta sing maid-id ang Biblia. Sang gintilawan ko kuntani sa pagsunod sa Kasugoan, ginasunod ko gid ang mga Pulong sa Kasugoan. Nabasa ko si Jesus amo ang nagpakamatay sa Krus para sa akon, wala untat ang pagtulo sang mga luha halin sa akon mga mata. Isa ako ka malaut nga tawo kag sia nagpakamatay sa Krus para sa ako...Nagamasakit gid man ang akong tagipusoon kay nagapati ako sa iya. Kag ginaisip ko na gid ‘Ako magpalangit dason ako nagatuo suno sasng iya Pulong.’

Sang ginbasa ko ang Exodu 20 nga nagasiling, *“Indi ka maghupot sang iban dios, liwan sa akon.”* Nangamuyo ako sing paghinulsol sa in inga Sugo. Ginabinagbinag ko gid kon bala nagahupot ako sing iban nga dios liwan sa iya, kon ginapasipala ko ang iya ngalan, ukon nagasumba sang mga dios-dios. Kag badumduman ko nga nagasimba gali sing iban nga dios s amadamo nga beses nga ginatudlo sang amon katigulangan nga amon ginasunod. Nakasala ako sa paghupot sing iban nga dios.

Dason nangamuyo naman ako sing paghinulsol, “Ginoo, nakasimba gid gali ako sing iban nga dios, hukmi ako sini.

Kunatani patawaron mo ako sa akon sala. Indi ko ini pagliwaton.” Pagkatapos sini daw ang akon sala napatawad na.

Sang nagaisip ako kon bala ginpasipala ko ang iya naglan. Sa gilayon, nadumduman ko naman sang nagaumpisa pa ako sa pagtuo sa Dios. Nagapanigarilyo ako. Akon mga kauturan nagasiling, “Wala mo bala ginapakahuya ang Dios sa imo pagsigarilyo? Pwede bala sa isa ka Kristuhanon ang pagsigarilyo?”

Subong man sina ang pagtawag sang Iya ngalan sa pagpasipala, indi bala? Amo nga nagpangamuyo ako liwat, “Ginoo, ginpasipala ko ang Imo ngalan. Patawara ako. Mag-untat na ako sa pagsigarilyo.” Amo nga gin-untat ko ang pagsigarilyo apang ang pagsindi nagapadayon, magsindi kag mag untat naman sa bilog nga tuig. Tama gid ka budlay, daw sa indi gid mahapos ang pag-untat sa pagsigarilyo. Apang sa katapusan, natun-an ko gid man ang pag-untat sang hingpit ang pagsigarilyo. Nabatyagan ko nga nadaog ko naman ang lain naman nga sahi sang sala.

Dason naman ang “*Dumdoma ang adlaw nga inugpahulay, kag pakabalaana in isa Ginoo.*” Buot silingon indi na ako mag obra kon domingo; magpangita sing makitaan... Gin untat ko naman ina.

Dason naman ang “Tahora ang imo amay kag iloy.” Kon yara ako sa layu may yara ako sing pagtahod sa ila apang yara ako lapit sa ila nagamasakit lang ang akon tagipusoon. “Oh ano naman ini, nakasala ako liwat sa atubangan sa Dios. Ginoo kunatni patawaron mo ako.” Nagahinulsol gid ako sa akon pangamuyo.

Apang indi ko na mahimo subong kay patay naman ang akon mga ginikanan. Ano bala ang himoon ko? “Ginoo, kuntani patawaron mo ang wala sing pulos nga makasasala nga ini. Napatay k asa Krus bangod sa akon.” Labi gid kadaku ang

akon pagpasalamat!

Sa ini nga paagi, ang akon mga sala gin isa-isa sa pagpatawad. May yara pa gid sing iban mga Sugo ang indi pagpatay, pagpanginhilawas, indi magkaibog... Tubtob nga nahibaluan ko nalang nga wala ako sing may natuman bisan isa, sa kada gab-i nakon ini ginapangamuyo. Abi niño, ang pangamuyo sing paghinulsol indi gid makahimut-an. Amo ini ang aton usisaon subong.

Sang ginabinagbinag ko ang pagpalansang ni Jesus sa Krus, nagamasakit m, an ako sa iya sa kasakit nga iya nabatyagan. Kag sia napatay para sa aton sin-o man subong ang indi mag pati sa iya mga Sugo. Ginhibian ko gid in asa isa ka gab-i sang maisip ko kon ano kadaku ang iya gugma para sa akon kag ginpasalamatan ko sia nga kasadya.

Ang una ko gid nga tuig sa pagsimba daw nalinong kag tawhay pa lang apang sa ikaduha na ka tuig daw may yara na sing kabudlay sa akon ang mag pangamuyo sing paghinulsol bangod kay makahibi lang gid ako kon maisip ko ang akon mga sala kag ginahimo ko subong sang inadlaw.

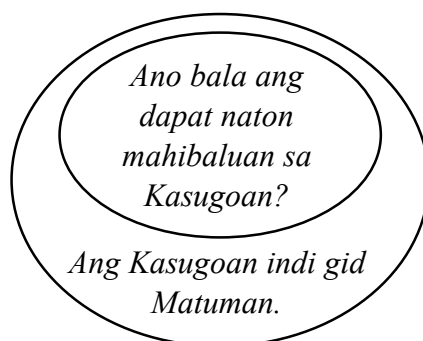
Kon wala na gani sing luha ang magatulo sa akon mga mata, magapanaw kag magtaklad sa bukid didto ako magpangamuyo kag magpuasa sing 3 ka adlaw. Kag, antis pa ako hilibion. Daw malumos man ako sa kadamo sang mga luha, dason magbalik naman ako sa among katilingban kag sa mga katapo sa simbahan kag didto naman ako magpaagay sang akon mga luha.

Ang mga tawo sa akon nagasiling, “Labi na gid ang imo pagkabalaan; sang nagapangamuyo k asa bukid.” Apang ining mga luha sa hinay-hinay nagamala. May yara na sing kabudlay sa 3 na katuig. Ginabinagbinag ko naman ang akon mga sayop sa akon mga kauturan sa simbahan kag nagahibi naman. Sang pag-abot ko sing 4 ka tuig, ining mga luhat nagmala liwat.

Tuod may yara pa sing diuotay nga luha ang nagaagay, apang daw sa indi nga ini magtulo.

Sang pagkatapos sa lima ka tuig, indi na ako hilibion, bisan kon luyag ko na gid ang maghibi. Sa baylo ang akon sip-on amo ang nagatulo. Sang nagligad naman ang duha ka tuig, may yara ako sing wala nagustohan sa kon kaugalingon, kag sa subong gid nga tion ginbalik ako sa Dios sa pag usisa liwat sa Biblia.

Ang Kasugoan Amo Ang Pagkilala Sa Sala

Sa Roma 3:20, nagasiling, “*Ang ginahimo sang Kasugoan amo ang pagpakilala sa tawo nga sila nakasala.*” Sa una-una gid, ang akon nga paghangop sin inga mensahe kinaugalingon ini Apostol Pablo kag gintilawan ko ang pagtuman sa Kasugoan. Apang sang nagmala na akon luha, indi ko na napadayon ang akon pagtuman sa akon pagtuo.

Kag, nakasala pa gid ako sing paliwat-liwat tubtob nakilala ko ang mga sala sa akon tagipusoon kag indi ko na gid matuman ang pagsunod sa Kasugoan. Indi ko na gid madala, apang indi ko man ginsikway ang Kasugoan bangod Pulong ini sang Dios kag Sugo. Sa ulihi, nakatapos na gid ako isip abogado, subong sang manunudlo sang Kasugoan. Mabudlay

gid man sa akon ang pagkabuhi sa pagtuo.

Sang ginbasa ko ang Kasugoan, madamo gid ang nahibaluan sa sala, kag nahibaluan ko nga ini nga mga sala makilala kon may paglapas sa Pulo ka Sugo sa akon tagipusoon. Ang sala nga yara sa tagipusoon katumbas sa paghimo sing sala, bug-os na gid ang pagtuman ko sa Kasugoan.

Kon magatuman ako sa Kasugoan, masadya ako. Apang kon indi ko na ini matuman, makaluloy lang gid ako, madali alng gid mainit akon ulo kag masubo. Sa hinay-hinay, nadulaan ako sing paglaum. Pagkanami nalang gid kuntani sa ginsugoranm gintudloan ako sa matuod nga pagkilala sang Kasugoan nga amo gali tani sini, “Indi, indi. May yara pa sing iban kahulogan ang Kasugoan. Ang Kasugoan nagpakilala sa imo nga ikaa tulumpokan sang sala; maibog sa salapi, babayi ukon lalaki, kag sa mga bagay nga matahom tulukon. May yara ka sin inga mga bagay nga labi pa gid ang gugma mo kay sa Dios...Gusto mo makuha kag masunod ang mga bagay sa banwa. Ang Kasugoan ginhatag sa imo, indi sa pagkabuhi sini, kindi agod makilala mo ang imo kaugalingo nga makasasala kag may malain nga tagipusoon.”

Kon may yara lang gid sing nagatudlo sa akon sin inga kamatuoran sadto, wala na tani ako magpigog sing pulo ka tuig. Amo ina, ako nagakabuhi ngamatuman ang Kasugoan sa pulo ka tuig antis ako nakakilala sin inga kamatuoran.

Ang ikaapat nga Sugo amo ang, “*Dumdoma ang adlaw nga Inugpahulay, kag pakabalaana in isa Ginoo.*” Buot silingon indi kita magpangabudlay sa adlaw nga inugpahulay. Sila nagatudlo magapanaw lang kita, indi magsakay kon may yara kita sing panaw sa layu kon adlaw sa domingo. Ako man nagakabig sin inga mangin bantog ako kon ginahimo ko ang nagalakat lang pakadto sa duog nga akon ginawalihan. Kay ako

magwawali sang Kasugoan. Amo ina, nga ginakabuhi ko gid man kon ano akon ginawali. Nabudlayan na gid ako kag luyag ko na gid ang mag-untat.

Kay amo sini ang pamangkot, “*Ano bala ang kahulogan sin isa imo?*” Wala gid ako nakaintindi sin inga pamangkot kag ginapigos gid ako sa pulo ka tuig. Ang manunudlo sang Kasugoan wala man nakaintindi sini. Ang iya paminsar kon ugaling tumanon niya ang Kasugoan kag magakabuhi sini, kahimut-an si asa atubangan sa Dios.

Apang si Jesus nagsiling sa iya, “*Ano bala ang kahulogan sin isa imo?*” Ang sabat sang tawo suno sang iya kinabatasan nga pagtuo. Kag si Jesus nagsiling man sa tawo, “Husto ang imo sabat. Himoa ini kag magkabuhi ka. Mabuhi ka kon magtuman sini, apang mapatay ka ugaling indi ka makatuman.” (Ang kabatok sang pagkabuhi ang pagkamatay di bala?).

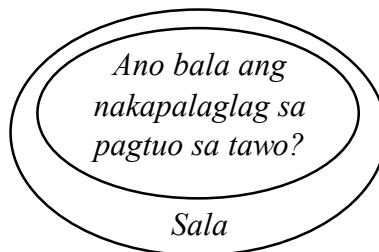
Apang ang manunudlo sang Kasugoan wala gid nakaintindi. In inga manunudlo subong man sa aton, ikaw kag ako. Nagatuon ako sa Pulong sa Dios kapin sa pulo ka tuig. Natalupangdan ko tanan, sa pagtuon kag sa hilikuton: puasa, paghupot sing mga damgo, manughambal sang iban pulong... Nagabasa ako sa Biblia kapin sa pulo ka tuig nga naghandom nga makatuman gid ako sini. Apang, ang akon nga espiritu, butabuta.

Bangod sini ang dapat ang makasasala may yara gid sing tawo nga maga paintindi sa iya, kag ang ina nga tawo amo ang atong Ginoong Jesus. Dason, makahambal sia, “Aha! indi gid gali naton masunod ang Kasugoan. Bisan ano pa ang pagpangabudlay naton nga masunod ang Kasugoan, mapatay nalang kit asa pagtilaw. Apang si Jesus nagkari sa pagtubos sa aton paagi sa tubig kag sa Espiritu! Haleluya!” Ang tubig kag ang Espiritu makaluwas sa aton. Amo ini ang bugay, kag ang dulot sang Dios. Dalayawon ang aton Ginoo.

Mapalaron ako bangod kay nakagwa na ako sa walay paglaom nga sulondon, apang madamo sing nagatuon sa pagtulun-an sang Dios gani sa bug-os nga kabuhi apang wala gid nila napamatuod ang matuod tubtob sa ila kamatayon. Madamo sing mga tawo ang nagatuo sa mga nagligad nga tuig ukon sa mga nagligad nga kaliwatan, apang wala sila natawo liwat.

Maluwas lang kita isip makasasala kon kilalahon naton nga indi gid naton matuman ang Kasugoan, kag magpalapit kay Jesus kag magpamati sa ebenghelyo sa tubig kag sa Espiritu. Kon makilala naton si Jesus makatakas na kit asa tanan nga paghukom kag pagpamalaut. Wala gid sing makatupong sa aton pagkamakasasala, apang nahimo nga matarong bangod gintubos kita paagi sa tubig kag sa dugo.

Si Jesus ang naghambal sa aton nga indi gid naton masunod ang iya tinutuyo. Ginhambalan niya ang manunudlo sang Kasugoan apang wala sia nakaintindi. Amo nga si Jesus nagasugid as iya sing sugilanon agod nga mahangpan niya ini.

“May isa ka tawo nga nagdulhog pakadto sa Jesrico halin sa Jerusalem nga ginbanggaan sang mga buyong. Kinuha nila ang iya tanan nga pagkabutang pati ang iya bayu, ginbakol sia kag ginbayan nga daw patay na.” (Lucas 10:30). Si Jesus nagahambal sa in inga palaanggiran sa manunudlo sa Kasugoan agod bugtawon si asa matuod nga si Jesus nagapigos sa bug-os niya nga kabuhi, subong sa tawo nga ginabakol sa mga buyong

kag ginbayaan na daw patay.

Ang tawo nagdulhod halin sa Jerusalem pakadto sa Jerico. Ang Jerico nagarepresentar sa banwahanon nga buhat, kag ang Jerusalem nagarepresentar sa tagbanwa sang relihiyon. Ang tagbanwa sang pagtuo, puno sing mga tawo nga nagapabugal sang Kasugoan. In inga sugilanon nagatudlo sa aton nga kon nagatuo kita kay Jesus paagi sa relihiyon, malaut pa gid kita.

“May isa ka tawo nga nagdulhog pakadto sa Jesrico halin sa Jerusalem nga ginbangaan sang mga buyong. Kinuha nila ang iya tanan nga pagkabutang pati ang iya bayu, ginbakol sia kag ginbayan nga daw patay na.” Ang Jerusalem isa ka daku nga banwa kag madamo sing mga tawo. May yara sing mataas nga pari, tagbalay sang mga pari, Levita kag madamo pa gid sing dungganon nga mga tawo sa relihiyon didto. Madamo gid man ang nakakilala sa Kasugoan. Didto, nagatilaw gid sila nga magakabuhi suno sa Kasugoan, apang indi gid matuman kag nagdulhog pakadto sa Jerico. Sigi nalang sila malaglag sa banwahanon (Jerico) kag indi gid nila malikawan nga mabangaan sang mga buyong.

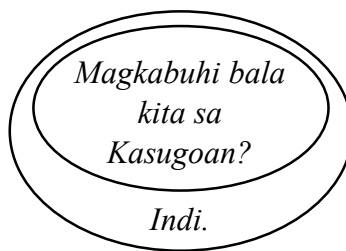
Ato nga tawo nga nabangaan sang mga buyong sa iya dalan halinsa Jerusalem pakadto s Jerico kag ginkuhaan sia sing bayu. *‘Ginkuha nila ang tanan nga pagkabutang pati ang iya bayu’* Buot silingon nga nadula iya pagkamatarong. Indi gid mahimo nga kita magakabuhi suno sa Kasugoan. Si Apostol Pablo nagahambal sa Roma 7:19-20, *“Wala ko ginhimo ang mayo nga luyag ko himuon, kundi ginahimo ko ang malaut nga indi ko luyag himoon. Kon ginhimo ko ang indi ko luyag himuon, ini nagkahulogan nga indi na ako ang nagahimo sini, kundi ang sala nga yara sa akon!”*

Buot ko tani mabuhay ang mayo kag magakabuhi sa Pulong sang Dios. Apang ang tagipusoon sang tawo nagagikan ang malain nga mga painuino, pagpangi-babayi/pagpanginlalaki,

imoralidad, pagpangawat, kaibog, pagbuhat sang tana sahi sang malain nga butang, pagdaya, pagbinastos, paghimo sing butang nga malaw-ay, paghisa, pagpasipala, pagpabugal, pagbinuang (Marcos 7:21-23).

Bangod kay ini nagahalin sa aton tagipusoon kag magagwa ini kon indi subong sa bwas, ginahimo naton ang indi naton luyag himoom. Ginahimo ta in inga mga malaut sing paliwat-liwat sa aton tagipusoon. Ang ginahimo sang panulay sa aton amo ang paghatag sing diotay nga sala.

Ang Mga Sala Sulod Sang Tagipusoon Sang Tawo

Ginasiling sa Marcos 7, “*Wala sing bisan ano ang nagasulod sa tawo nga nagadagta sa iya tungod kay wala ini nagakadto sa iya tagipusoon kungsi sa iya tiyan kag dayon nagagwa sa lawas.*”

Si Jesus nagasiling sa aton nga may yara sing malain nga mga painuino, pagpanginbabayi/pagpanginlalaki, imoralidad, pagpatay, pagpangawat, pag-ibog, pagbuhat sing tanan sahi sang malain nga mgautang nga butang, pagdaya, pagbinastos, paghimo sang butang nga malaw-ay, paghisa, pagpasipala, pagpabugal, kag pagbinuang.

May yara kita sing pagpatay sa aon tagipusoon. Wala sing isa nga indi magpatay. Mga iloy kon magasinggit san gila mga bata sa kaakig, “Indi. Indi mo paghimoon ina. Nagasiling na

gid ako sa imo sing liwat-liwat nga indi mo gid paghimoon., linti ka. Ginsinganan ko na gid ikaw sa indi paghimo subong. Patyon na gid taka kon ugaling liwaton mo pa. Siling ko sa imo indi mo paghimoon ina.” Pagpatay ina. Sa imo isip napatay mo ang imo bata paagi sa wala sing pulos nga pulong.

Ang aton mga kabataan dapat gid nga mabuhi sil asa aton pulong bangod magpalagyu sil asa aton; apang kon mangakig kit asa ila, mapatay gid naton sila. Kon kis-a man ginahadlok naton ang aton kaugalingon, “Oh Dios ko! Ngaa bala ginhimo ko ina?” Tulukon naman naton ang ila nga pakris matapos naton sila balbalon kay makaisip naman kita daw sa buang kita kon ngaa nahimo naton sa aton bata, Wala naton ginhimo ang pagpatay apang ang aton kinabatasan kaangay sing pagpatay kay ini halin sa aton tagipusoon.

Kon amo, *‘Himoon ko kon ano luyag nga himoon’* buot silingon nga nakahimo kita sing malaut bangod kay malaut man kita. Madali lang sa panulay nga tintalon kita sa sala.

Himoon naton nga paalanggiran ang isa ka tawo nga wala pa natawo liwat sa tawo nga nagapungko sa payag sing pulo ka tuig, nga nagasibosibo sa atubangan sang dingding suno sa ginabuhat sa Sungchol, ang dumaan nga monghe sa Korea. Malinong ang iya pagpungko nga nagaatubang sa dingding, apang may yara man sing nagadul-ong sa iya sing pagkaon kag nagakuha sang iya higko sa lawas.

Dapat gid nga may yara sia sing kaupod. Indi ini sing isa ka palaktakon kon lalaki sia, apang kon isa ka matahum nga babayi. Kon may yara sing tion nga makita niya ang babayi, ang tuig nga gin usik niya sa pagpungko para sang iya hilikuton madulaan na sang bili. “Indi gid ako mag panginbabayi, apang may yara kita sini sa aton tagipusoon, apang papason ko ini, akon ini isikway. Indi! Naggwa sa akon nga isip.”

Apang ang iya nga buot himuon magmala n asa tion makitaniya ang matahom nga babayi. Kon makahalin na ang babayi, mag usisa naman si asa tagipusoon. Sa lima ka tuig nga hilikuton sa pagsibosibo mawisik lang, mangin walay pulos.

Madali lang gid sa panulay ang pagkuha sang pagkamatarong sa atawo. Ang himuon lang sang panulay amo ang pagtulod sa aton. Kon ang tawo matig-a gid nga indi makasala apang wala pa natawo liwat, sa hinali malaglag si asa sala. Ina nga tawo labi gid ka matutom sa paghatag sing ikapulo kada domingo magapuasa kapin 40 ka adlaw, magdulot sing 100 nga mga pangamuyo sa pamanagbanag...apang ang panulay magasulay kag magdaya sa tawo sing maayo nga bagay sa in inga kabuhi.

“Tanyagan ko ikaw sing makapuslanon nga kahimtang sa kompanya, apang isa ka nga Kristohanon kag indi ka makaobra kon domingo, mag-obra ka bala? Maayo gid nga kahimtang. Basi makaobra ka sing tatlo ka domingo kag makasimba sing makaisa lang sang isa ka bulan. Sa baylo, mayo nga kahimtang sa kompanya kag taas man nga sweldo. Paano subong?” Sa ini nga tanyag, basi sa 100 ka mga tawo 100 man ang maghisugot.

Apang ugaling indi ini magsaler, ang panulay maghimo naman sing iban nga paagi sa pagdaya sa tawo nga madali lang mahulog sa kaibog sa babyi. Ang panulay magtanyag sa iya sing babayi kag magkagusto sia sini, kag sa hinali malipatan niya ang Dios. Amo ina kon paano dunoton ang pagkamatarong sang tawo.

Kon tilawon naton magakabuhi sa Kasugoan, ang aton dalangtan sa ulihi amo ang pilas sa sala, kasakit kag espirituhanon nga pagkagutom; madula a aton ang pagkamatarong. *“May isa ka tawo nga nagdulhog pakadto sa Jerico halin sa Jerusalem nga ginbanggaan sang mga buyong. Ginkuha nila ang iya tanan nga pagkabutang pati ang iya*

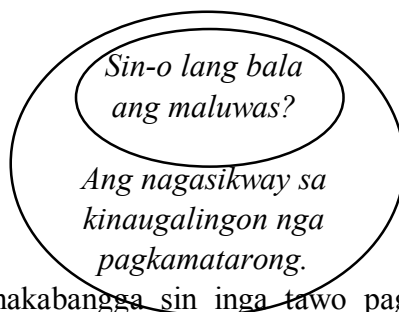
bayu, ginbakol sia kag ginbayaan nga daw sa patay na.”

Ang buot silingon sini bisan kon luyag naton magpabilin sa Jerusalem sa pagkabuhi sang tinutuyo sa aton Balaan nga Dios, may mga tion nga malaglag kita bangod sa aton kaluyahon kag sa indi madugay mapirde.

Magabalik kan aman sa pagpangamuyo sing paghinulsol sa atubangan sa Dios. “Ginoo, ako nakasala. Kunatani patawaron mo ako; indi ko na pagliwaton ini. Magpangako ako nga amo nalang ini ang katapusan. Magpakiluoy gid ako sa imo sing pagpatawad subong tani.”

Apang indi gid ini magdugay. Ang tawo indi sarang magkabuhi sa in inga banwa nga indi makasala. Malikawan siguro in isa duha ka beses, apang indi mahimo nga indi ka makasala liwat. Kon amo wala kita sing mahimo apang ang paghimo sing sala liwat-liwat. “Lord patawara ako.” Kon magasigi in inga matabo, magpalagyo n asila sa pagsimba kag sa ila nga relihiyoso nga pagkabuhi. Magapalagyo n asila sa Dios bangod sa ila mga sala kag sa hinali maimpyerno gid sila.

Ang pagdulhog pakadto sa Jerico buot silingon ang pagkalaglag sa banwahanon nga hilikuton; ang pagpalapit sa banwa kag pagkagiw halin sa Jerusalem malapit lang gid, apang ang pagliwat-liwat sing sala kag ang pangamuyo sing paghinulsol, makita naton ang aton mga kaugalingon nagatindog sa banwahanon sang Jerico;malaglag gid sa banwahanon.

Sin-o ang nakabangga sin inga tawo pagdulhog niya sa

Jerico? Ginbangga si asa mga buyong. Mga tawo nga wala nakakilala kag nagasunod sa Kasugoan nga nagakabuhi lamang daw sa ido nga wala sing tag-iya. Magainom, matulog kag magpangihi bisan kon diin. In inga ido nga wala sing tag-iya magabugtaw sunod adlaw kag mag inom naman. Ang ido nga wala sing tag-iya kaonon liwat ang ginsuka sini. Amo ina ang tawag sa isa ka tawo, ido. Wala man sia naga inom, apang daw sa nagainom man kag magahinulsol sa sunod nga adlaw, magaliwat liwat ang binuhatan.

Daw sa amo man ang natabo sa tawo nga ginbangaan sang mga buyong sa iya dalan pakadto sa Jerico. Ginbangaan sia, napilasan nga daw sa mapatay na. Buot silingon sin inga may yara pa gid sia sing sala sa iya tagipusoon. Amo gid ini ang kinaugali sa tawo.

Ang mga tawo naghupot sing pagtuo kay Jesus apang ginatilawan nila ang masunod ang pagkabuhi sa Kasugoan didto sa Jerusalem, ang katilingban ang mga relihiyoso, apang ginbayaan bangod sa bugtong nga sala sa tagipusoon. Ang makita lang nila sa ila relihiyoso nga pagkabuhi amo ang mga piulas sang sala. Ang may yara sing sala sa ila tagipusoon sa impyerno magpadulong sa taliabot nga tion. Nakabalo man sila sini, apang wala kabalo kon ano buhaton. Ikaw bala kag ako magakaanggid subong sang relihiyon sang banwa? Huo. Magkaanggid gid kita tanan.

Ang manunodlo sa Kasugoan nga wala nakaintindi sa Kasugoan sang Dios magatigdas sa bug-os niya nga kabuhi, apang mapaimpyerno sia, napilasan. Isa si asa aton, ikaw kag ako.

Si Jesus lamang ang makaluwas sa aton. May madamo sing mga maalamon nga mga tawo s aton palibot kag sila magapabugal sa ila nga kaalam. Sila magapakunokuno sa pagkabuhi sa Kasugoan sang Dios apang indi matutom san gila

kaugaalingon. Indi nila matawag ispada ang ispada, kundi ang pagtinlo nila sa ila mga guya agod matulokan sing matahom.

Ang iban sa ila mga makasasala nga nagdulhog pakadto sa Jerico, amo ang ginbakol sang mga buyong kag daw sa patay na. Ang dapat mahibalan naton kon ano kita ka malaut sa atubangan sa Dios.

Ituad naton sa atubangan sa Dios, “Ginoo, ma impyerno gid ako kon indi mo ako pagatubuson. Kuntani luwasa ako. Magalakat ako kon sa diin luyag ko, matawhay ukon unos, nga mabatian ko lang ang matuod nga ebanghelyo. Kon bayaan mo ako maimpyerno gid ako, magatawag ako sa imo agod pagtubos sa akon.”

Ang nakahibalo nga sila maimpyerno kag isikway ang pagtuman sa kinaugalingon nga paglamatarong, samtang nagatawag sil asa Ginoo, sila pagatubuson. Indi gid kiya matubos paagi sa aton kinaugalingon nga buhat.

Dapat gid nga mahibalan naton nga kaanggid naton ang tawo nga ginbangaan sang mga buyong. ☒